

Natuurtoets

Bestemmingsplan onderdoorgang spoorwegovergang

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 0442056.100
definitief revisie 00
13 maart 2020

Natuurtoets

Bestemmingsplan onderdoorgang spoorwegovergang

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 0442056.100

definitief revisie 00
13 maart 2020

Auteurs

M. van Gemeren

Opdrachtgever

Gemeente Venlo
Hanzeplaats 1
5912 AT VENLO

Medegefinancierd door de financieringsfaciliteit
voor Europese verbindingen

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
12-05-2020

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
G. Graaf

vrijgave
P.F.G.M. Kennes

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
1.3	Doel en onderzoeksvragen	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.3.1	Natura 2000	6
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	6
3	Methodiek	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Bureauonderzoek	7
3.3	Terreinbezoek	8
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
4	Resultaten	9
4.1	Gebiedsbeschrijving	9
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	10
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	16
4.3	Beschermde gebieden	16
4.3.1	Natura 2000-gebieden	16
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	17
5	Toetsing	19
5.1	Effectbepaling plan	19
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	19
5.2.1	Vogels	19
5.2.2	Zoogdieren	21
5.3	Effecten op beschermde gebieden	23
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	23
5.3.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	23
6	Bronnen	24

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Natuurtoets

Bestemmingsplan onderdoorgang spoorwegovergang
projectnummer 0442056.100
13 maart 2020 revisie 00
Gemeente Venlo

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter

Conclusies en advies

De gemeente Venlo is voornemens het bestemmingsplan Spoorwegonderdoorgang Vierpaardjes vast te stellen. Dit plan maakt de ontwikkeling mogelijk van een spoorwegonderdoorgang in Venlo. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het plangebied is geen NNN-gebied of Natura 2000-gebied aanwezig. De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgedebied van het plan wat betreft alle storingsfactoren (zoals verdroging of geluid- en lichtverstoring) behalve vermessing en verzuring. Het planvoornemen heeft in de realisatiefase mogelijk een effect op naastgelegen Natura2000 gebieden voor wat betreft vermessing. Een stikstofberekening moet uitwijzen of er effecten zijn. Het NNN gebied ligt buiten het invloedsgedebied van het plan wat betreft storingsfactoren. Er is zowel van indirecte als directe aantasting van het NNN gebied geen sprake. (Significant) negatieve effecten zijn uitgesloten. Er is daarom geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing. Zie ook Tabel 1.

Tabel 1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Nee	Nee
Effecten?	Nee	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee	Nee
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten (mogelijk verblijfplaatsen);
- Zoogdieren: vleermuissoorten (mogelijk verblijfplaatsen);

In Tabel 2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Vogels: huismus en gierzwaluw	Mogelijk beschermde nestplaatsen in	Ja bij aanwezigheid	Ja bij aantasting van aanwezige verblijfplaatsen	Ja

Natuurtoets

Bestemmingsplan onderdoorgang spoorwegovergang
projectnummer 0442056.100
13 maart 2020 revisie 00
Gemeente Venlo

	woningen aan de Vierpaardjes	verblijfplaatsen		
Algemene Broedvogels	Mogelijk	Nee, mits buiten het broedseizoen gewerkt wordt	Nee	Ja
Zoogdieren: Vleermuizen	Mogelijk, De woningen aan de Vierpaardjes bieden potentieel geschikte verblijfplaatsen	Ja, bij aanwezigheid verblijfplaatsen	Ja, bij aantasting van aanwezige verblijfplaatsen	Ja

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Venlo is voornemens het bestemmingsplan onderdoorgang spoorwegovergang Vierpaardjes vast te stellen. De voorgenomen ontwikkeling omvat de realisatie van een onderdoorgang onder de spoorlijn als verbinding tussen de Guliksebaan en de Vierpaardjes te Venlo. De wegenstructuur aan beide kanten zal ook aangepast worden, hoewel het aantal rijstroken gelijk zal blijven. Het betreffende tracé heeft een lengte van circa 700 meter. Het plan voorziet ook in een verbeterde, losliggende fietsverbinding.

Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals een dergelijk bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

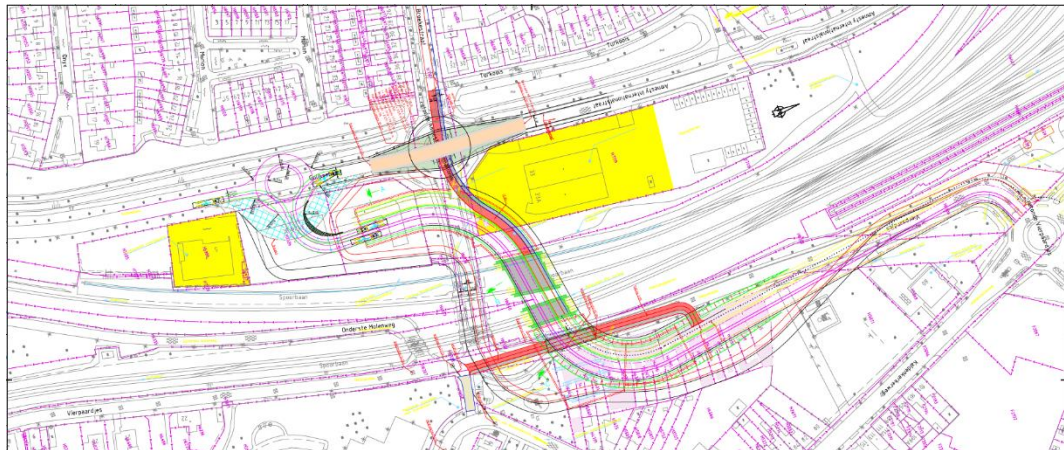
In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter

1.2 Planvoornemen

De voorgenomen ontwikkeling omvat de realisatie van een nieuwe onderdoorgang onder het spoor aan de Vierpaardjes in Venlo. De onderdoorgang is gesitueerd ten zuidoosten van het treinstation van Venlo. Om de onderdoorgang te kunnen realiseren worden de weg en de bocht iets verlegd. Bij deze ontwikkeling zijn de woningen aan de Vierpaardjes betrokken evenals de bedrijfspanden aan de Amnesty Internationalstraat en aan de Guliksebaan. Mogelijk worden deze woningen en bedrijfspanden (deels) gesloopt. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. De planning is om het bestemmingsplan begin volgend jaar definitief te maken. Zie Figuur 1.2 voor voorlopig ontwerp van het voornemen.

Figuur 1.2. Schets voorlopig wegontwerp; Bron: m.e.r. beoordeling Antea Group 2019

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen

vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuur netwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Bij voorliggend plan is de provincie het bevoegd gezag.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

Beleidsregels soorten Provincie Limburg

In de provincie Limburg zijn op 6 december 2017 de beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wnb in werking getreden. Dit beleid is erop gericht ruimte te geven aan ontwikkeling, soorten in een gunstige staat te behouden en administratieve lasten en onderzoekslasten te minimaliseren. De voornaamste aspecten uit dit beleid zijn:

- Aanpassen van de Rijklijst jaarrond beschermde vogelsoorten tot 20 soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1-3) en 19 soorten (categorie 4) waarvoor een omgevingscheck volstaat (niet langer een onderscheid tussen cat. 1-4 en cat. 5). Dit houdt in dat o.a. nesten van de buizerd en sperwer niet langer volledig jaarrond beschermd zijn. Nesten van de boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf, rode wouw en torenvalk zijn echter wel jaarrond beschermd;
- Bij inzet van afdoende bewezen mitigerende maatregelen om een overtreding te voorkomen is geen ontheffing benodigd;
- Bij behoud van functioneel leefgebied het verplaatsen van kunstmatige nestgelegenheid van jaarrond beschermde soorten zonder dat een ontheffing vereist is;
- Toetsen van effecten op circa 100 soorten mag ook in regionaal verband (i.p.v. enkel lokaal).

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde diersoorten en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland

De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk. Daarnaast heeft de Provincie beleid voor zilvergroene natuurzones en bronsgroene natuurzones. Deze hebben tot doel het ontwikkelen, beheren en versterken van landschappelijke kernkwaliteiten.

Er is in Limburg geen sprake van externe werking. Wel moet in ruimtelijke plannen en ontwikkelingen rekening worden gehouden met wegen i.c.m. geluid. Hiervoor zijn compenserende maatregelen vereist. Dit betekent dat bij ruimtebeslag binnen de Goudgroene natuurzone effecten bepaald dienen te worden aan de hand van "NATUURBALANS - LIMES DIVERGENS BV, 2007. Methodiek Natuurcompensatie Limburg". Hierin is opgenomen dat ook toename van geluidverstorend gecompenseerd dient te worden.

2.3.3 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;

- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2014-2019 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast is indien relevant ook de verspreidingsatlas gebruikt. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van LNV of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd en daarnaast is gebruik gemaakt van AERIUS Calculator (voor de ligging van Natura 2000-gebied).

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op dinsdag 1 juli 2019 is vanaf circa 12:30 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij licht bewolkt, droog weer en een temperatuur van circa 22°C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen. Gebouwen zijn vanaf de openbare ruimte (met de verrekijker) bekeken. Tijdens het terreinbezoek is gelet op aanwezigheid van vogels en op aanwezigheid van nesten of geschikte nestplaatsen in bomen. De bedrijfsgebouwen en woningen zijn hierna geïnspecteerd op geschiktheid voor bewoning door gebouw bewonende vogelsoorten.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een spoorlijn met daarbij een spoorwegovergang. De spoorweg-overgang, de Broekestraat, verbindt de Guliksebaan en de Vierpaardjes. Er liggen drie rotondes in het plangebied. Verder is er bedrijvigheid aanwezig rond het spoor en woningen aan de Vierpaardjes. Door de ontwikkeling zal de spoorwegovergang verdwijnen en de ligging van de wegen aangepast worden.

Langs het spoor bevindt zich een verwilderde kruidlaag met o.a. zandblauwtjes, toortsen, grijskruid, sintjanskruid, kaasjeskruid en andere soorten.

Langs de straat de Vierpaardjes is het spoor afgeschermd van de weg door middel van een hekwerk met middelhoge begroeiing van klimop en een verwilderde groenstrook. Zie foto 5 van figuur 4.1

Aan de Vierpaardjes staat een rij met woningen. De voorgevels van de woningen zijn aan de straat gesitueerd met een stoep. Aan de achterkant van de woningen zijn achtertuinen met verschillende inrichting, waaronder een aantal bomen zoals conifeer en wilg. De noordkant van het huizenblok grenst aan een open grasveld met een struikenrij met onder andere meidoorns. Zie foto 6 van figuur 4.1.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Foto 1
Spoor ter hoogte van de Vierpaardjes

Foto 2
Kruidachtige begroeiing langs het spoor

Foto 3
Woningen aan Vierpaardjes

Foto 4
Achtertuinen woningen de Vierpaardjes.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Nabij het plangebied is een gebied met een goudgroene natuurzone gelegen, het zogenaamde Holtmuhle. Door de ligging van dit hoogwaardige natuurgebied binnen het NDFF-zoekgebied van 2,5km, komen er in dit zoekgebied veel waarnemingen naar voren van beschermde soorten. Zie ook Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB, provincie Limburg) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2014-2019).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest (1 t/m 3) *	Boerenzwaluw	X		
	Bosuil	X		
	Boomvalk	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Huiszwaluw	X		

	Kerkuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Steenuil	X		
	Torenvalk	X		
Zoogdieren	Bever		X	
	Gewone dwergvleermuis		X	
	Rosse vleermuis		X	
	Laatvlieger		X	
	Das			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
Amfibieën	Boomkikker		X	
	Rugstreeppad		X	
	Alpenwatersalamander			X
Reptielen	Zandhagedis		X	
	Levendbarende Hagedis		X	
	Hazelworm			X
Insecten – Dagvlinders	Kleine IJsvogelvlinder			X
	Grote Vos		X	
	Grote Weerschijnvlinder		X	
Insecten – Libellen	Rivierrombout		X	
	Beekrombout			X
	Gevlekte glanslibel		X	
Vissen	<i>Geen waarnemingen</i>			
Planten	Gladde zegge			X
	Kluwenklokje			X
Overige soortgroepen	<i>Geen waarnemingen</i>			

*Categorie 4: voor deze soorten zal bekeken worden of er in de omgeving van de bekende nestplaats (indien in het plangebied aanwezig) voldoende functionaliteit behouden blijft (paragraaf 4.2.2).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Afbakening soorten

Omdat het plangebied sterk versteend en bebouwd is, er weinig bomen staan, er veel omgevingslawaaï door (trein- en auto)verkeer aanwezig is en er geen (open) water aanwezig is, kan de aanwezigheid van een aantal soorten op voorhand worden uitgesloten. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: (land/water)zoogdieren (das, bever en eekhoorn), reptielen (zandhagedis, levendbarende hagedis, hazelworm), amfibieën (boomkikker en alpenwatersalamander), vissen, vlinders, libellen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren en slakken). Deze soorten zijn veelal gebonden aan

onverstoorde natuurhoogwaardige gebieden. Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen worden hierna beschreven: vogels, zoogdieren (vleermuizen en steenmarter) en flora.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een groot aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Ook dient de functionaliteit voor categorie 4-soorten gewaarborgd te zijn.

De hieronder beschreven resultaten van het terreinbezoek zijn opgesplitst in twee delen. Eerst voor de boombewonende soorten en daarna voor gebouwbewonende soorten.

Boombewonende soorten

Vanwege het gebrek aan grote bomen en door de stedelijke inrichting van het plangebied (met de hiermee gepaard gaande verstoring) vinden de boombewonende soorten (Bosuil, Boomvalk, Havik en Roek) geen geschikt broedbiotoop in het plangebied. Er zijn tevens geen nesten van boombewonende soorten aangetroffen. Er is voor deze soorten geen essentieel leefgebied in het plangebied. Effecten op deze soorten zijn in het plangebied uitgesloten.

Ook de torenvalk die vooral in door mensen opgehangen, speciale open of halfopen torenvalkkasten broedt, is tijdens het terreinbezoek niet waargenomen. In het plangebied zijn onvoldoende omstandigheden aanwezig die voldoen aan de eisen die de torenvalk stelt aan haar leefomgeving. Hiermee wordt de torenvalk uitgesloten van het plangebied. Er zijn geen effecten op het leefgebied van de torenvalk.

Gebouwbewonende soorten

Slechtvalk

De slechtvalk heeft als natuurlijke broedplaatsen rotswanden, kliffen en in mindere mate boomnesten, hij nestelt ook op daken. Het is een roofvogel van open agrarische gebieden, half beboste landschappen tot en met steden waar een groot prooiaanbod aanwezig is en voldoende uitkijkpasten. Ook plassen met veel waterwild behoren tot de favoriete jaaggebieden. Ten tijde van het terreinbezoek is de slechtvalk niet waargenomen. Ook zijn er geen nesten aangetroffen. Gezien de biotoopeisen die de vogel stelt en de aard van de inrichting in het plangebied is er geen essentieel leefgebied voor de slechtvalk. Het voorkomen van een jaarrond beschermd nest van deze soort in het plangebied wordt hiermee uitgesloten. Effecten zijn hiermee uitgesloten.

Boerenwaluw

De boerenwaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen.. Ook komt de boerenwaluw veel voor in de omgeving van water, waar de zwaluwen rakelings overheen scheren om insecten te verzamelen. (Vogelbescherming)

Gezien de biotoopeisen die de vogel stelt en de aard van de inrichting in het plangebied is er geen essentieel leefgebied voor de boerenwaluw. Nesten zijn tevens niet aangetroffen. Voorkomen van een jaarrond beschermd nest van deze soort in het plangebied wordt uitgesloten. Effecten zijn hiermee uitgesloten.

Kerkuil

De kerkuil is een soort die voorkomt in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Ze worden bijna nooit aangetroffen in bossen. Ze broeden vooral in de hoge, donkere delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. Die moeten dan wel voor de kerkuil toegankelijk zijn. Tegenwoordig wordt er veel gebruikgemaakt van speciale kerkuilkasten. De kerkuil is tijdens het terreinbezoek niet waargenomen. Er zijn geen nesten of nestkasten aangetroffen. Vanwege de biotoopspecifieke eisen die de kerkuil aan zijn omgeving stelt en de stedelijke inrichting, is er geen essentieel leefgebied aanwezig. Effecten op deze soort zijn uitgesloten.

Steenuil

De steenuil nestelt vaak bij boerderijen in een open landschap; onder het dak, in schuurtjes of in een steenuilkast. Daarnaast zijn ze ook vaak te vinden in knotbomen en oude hoogstamfruitbomen. De soort komt niet voor in een verstoorde omgeving (bijv. door wegen). (BIJ12, 2017-019 Kennisdocument Steenuil). Er zijn geen nesten aangetroffen en de steenuil is tijdens het terreinbezoek ook niet waargenomen. De specifieke eisen die de steenuil stelt aan zijn leefomgeving zijn in het plangebied niet aanwezig. Hiermee wordt de steenuil uitgesloten van het plangebied. Er zijn geen effecten op het leefgebied van de steenuil.

Huismus, huiswaluw en gierwaluw

De huismus, huiswaluw en gierwaluw zijn soorten die voornamelijk in (of tegen) gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (BIJ12, 2017a). De gierwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (BIJ12, 2017b). De huiswaluw is volledig afhankelijk van gebouwen voor nestgelegenheid. De nesten zijn halfronde kommetjes die worden gemaakt van vele honderden kleine bolletjes modder. De nestplaats bevindt zich tegen buitenmuren, direct onder een overstekende dakrand. Jonge vogels zoeken een geschikte nestplek in de omgeving van hun ouderlijk nest. De nestplaatsen zijn vaak vele generaties in gebruik. (Vogelbescherming, factsheet Huiswaluw).

De bedrijfspanden aan Guliksebaan nummers 1, 3 en 5 betreffen bedrijfspanden met platte daken. De gebouwen zijn geïnspecteerd op het voorkomen van gaten, kieren en spleten waar huismussen of en in zouden kunnen verblijven/nestelen. Tevens is gekeken of er zwaluwnesten aan het gebouw zitten. Er zijn geen geschikte nestplaatsen en geen nesten aangetroffen. De bedrijfspanden aan de Amnesty Internationalstraat nummer 33 betreffen eveneens gebouwen met platte daken zonder dakbetimmering, boeiborden of scheuren. Op basis van de biotoopeisen zijn er in de bedrijfspanden geen verblijfplaatsen van de voornoemde soorten te verwachten. Effecten op deze soorten zijn hier uitgesloten.

Ten tijde van het terreinbezoek zijn er wel gierwaluwen overvliegend waargenomen. Tevens is een groep huismussen aan de noordoostzijde van het plangebied waargenomen. De woningen aan de Vierpaardjes in het plangebied zijn in principe wel geschikt voor bewoning door de gierwaluw of huismus. In de woningen zijn (losse) dakpannen, kieren en holtes aanwezig die geschikte broedlocaties bieden voor de soorten. (Zie foto's 1 t/m 4 van figuur 4.2). In figuur 4.3 is een luchtfoto weergegeven van de woningen die het betreft. Door de aanwezigheid van de struikenrij aan de noordkant van de woningen en de bomen in de achtertuinen, in combinatie met de openheid van het grasveld met o.a. een zandbak, is er een geschikte biotoop voor de huismus in het plangebied aan de Vierpaardjes. Om deze reden kan het voorkomen van verblijfplaatsen van huismussen in de woningen in het plangebied niet worden uitgesloten.

Ook voor de gierwaluw kan het voorkomen van verblijfplaatsen in de woningen niet worden uitgesloten. De gevolgen op deze potentiële jaarrond beschermde nesten wordt uiteengezet in Hoofdstuk 5.

Overige vogelsoorten (artikel 3.1 en categorie 4-soorten)

De vegetatie in het plangebied zoals waargenomen in de achtertuinen van de woningen aan de Vierpaardjes, biedt een mogelijk geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende soorten zoals houtduif en merel. De rest van het plangebied biedt verder onvoldoende mogelijkheden voor broedvogels om te kunnen nestelen. Er zijn geen nesten waargenomen.

Ook zijn categorie 4-soorten niet in het plangebied aangetroffen. Op basis van de biotoopeisen die de genoemde vogels stellen zijn er geen nesten of vaste rustplekken te verwachten. Het voorkomen van categorie 4-soorten wordt hiermee uitgesloten. Er zijn geen effecten op het leefgebied van deze soorten.

Zoogdieren

Vleermuizen

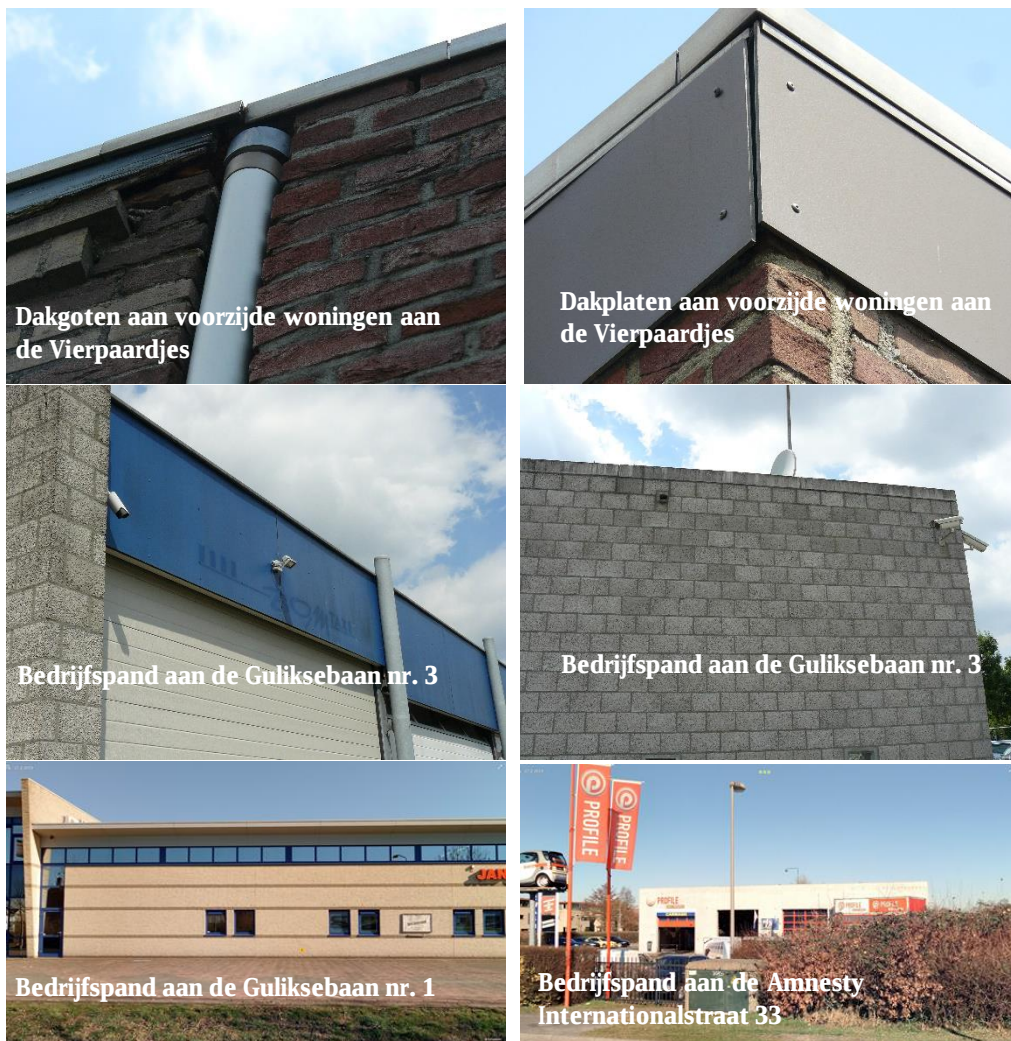
Bij het amoveren van bebouwing dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied zijn in de woningen aan de Vierpaardjes ruimtes, kieren en betimmeringen aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen of die vleermuizen toegang bieden tot het gebouw. (Zie foto's figuur 4.2 1 t/m 4). In figuur 4.3 is een luchtfoto weergegeven van de woningen die het betreft. Door deze aspecten zijn vleermuizen op basis van (veld)ervaring en kennis van de geschiktheid van de elementen voor vleermuizen, niet uit te sluiten van het plangebied. Gevolgen van het plan op deze soorten wordt in Hoofdstuk 5 behandeld.

De boombewonende vleermuis zoals de rosse vleermuis wordt door het gebrek aan geschikte bomen met holtes niet verwacht en wordt uitgesloten van het plangebied.

Aan de voorkant van de Vierpaardjes staan jonge bomen langs de weg. Evenwijdig aan de weg loopt het spoor. Hierdoor is sprake van een lijnvormig element in het landschap. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen als vliegroute. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat vleermuizen deze route niet gebruiken.

Figuur 4.2 detailopnamen van de gevels en dakranden van de woningen aan de Vierpaardjes en bedrijfspanden aan de Guliksebaan.

Figuur 4.3 luchtfoto van de woningen aan de Vierpaardjes

Figuur 4.3 Luchtfoto van de Vierpaardjes. Woningen geschikt voor bewoning door vleermuizen rood omkaderd. Bron: <https://streetsmart.cyclomedia.com/streetsmart>

Overige (land)zoogdieren

Steenmarter

Uit de bureaustudie komt naar voren dat de steenmarter in de omgeving van het plangebied is waargenomen. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap en buitengebied. Hij is veelal te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt (bron: Telmee)

In het plangebied is door het karakter van de inrichting (sterk bebouwd, veel verkeer en beperkte oppervlakte) geen geschikt leefgebied aanwezig. Tijdens het terreinbezoek zijn steenmarter,

sporen en nestplaatsen van de steenmarter ook niet waargenomen. Effecten op de steenmarter zijn hiermee uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie komen de volgende beschermde soorten naar voren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen: Gladde zegge en Kluwenklokje.

Kluwenklokje komt voor in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. De soort heeft een zonnige standplaats, groeit soms op licht beschaduwde plaatsen op matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond (lemig zand, leem, zavel, mergel en stenige plaatsen). (bron: Floron, verspreidingsatlas)

Gladde zegge komt voor in bossen (loofbossen, met name in brongebieden en langs beekjes en moerasbossen). De soort groeit op beschaduwde plaatsen op natte, matig voedselrijke, humeuze, zwak zure grond (zand, leem, veen en grindrijk zand met een waterkerende kleilaag).

Bij bestudering van het gebied tijdens het terreinbezoek zijn beide soorten niet aangetroffen. Ook andere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Het plangebied, met zijn verharding, (trein-)verkeer en stedelijke bebouwing, voldoet niet aan de specifieke biotoopeisen die de soorten stellen aan hun groeiplaats. Hiermee is het voorkomen van en effecten op deze soorten uitgesloten. Ook andere beschermde plantensoorten zijn uitgesloten van het plangebied.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

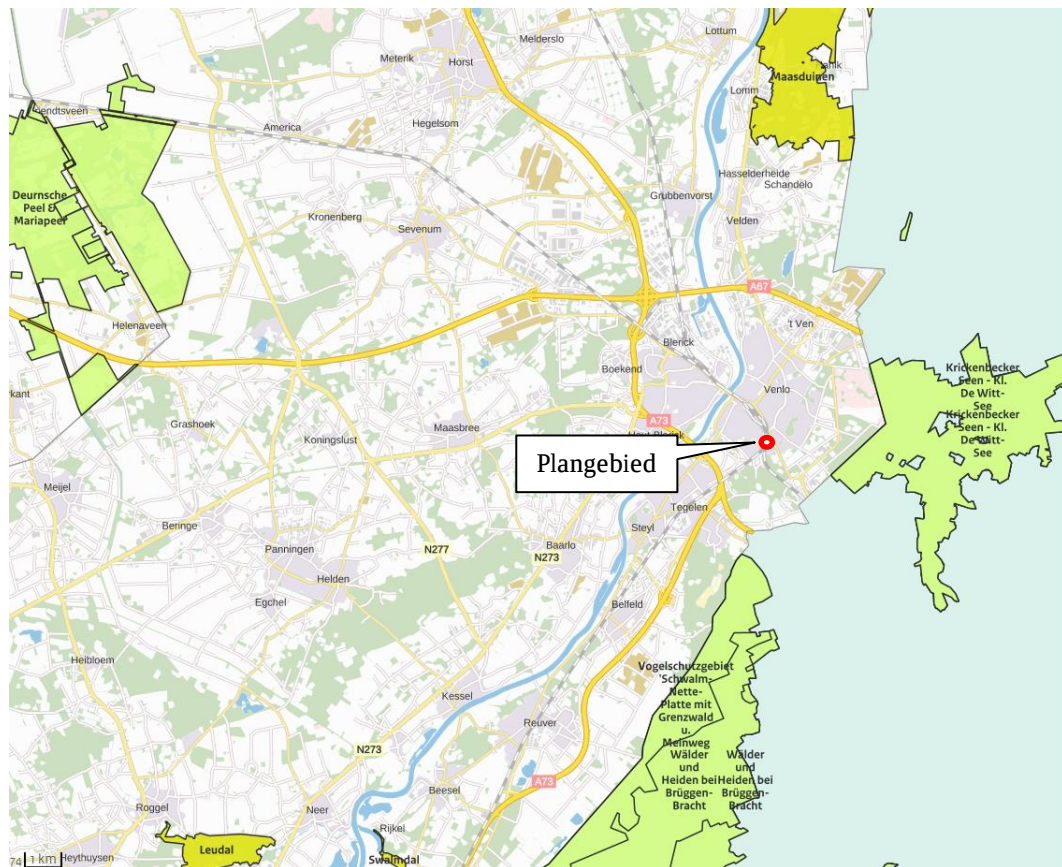
Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Huismussen	Artikel 3.1	Ja / Mogelijk verblijfplaatsen	Plangebied voldoet aan de biotoopeisen. De woningen bieden potentieel geschikte verblijfplaatsen
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk / Nog onduidelijk	De woningen bieden potentieel geschikte verblijfplaatsen
Gierzwaluwen	Artikel 3.1	Mogelijk / Nog onduidelijk	Plangebied voldoet aan de biotoopeisen van de gierzwaluw. De woningen bieden potentieel geschikte verblijfplaatsen

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

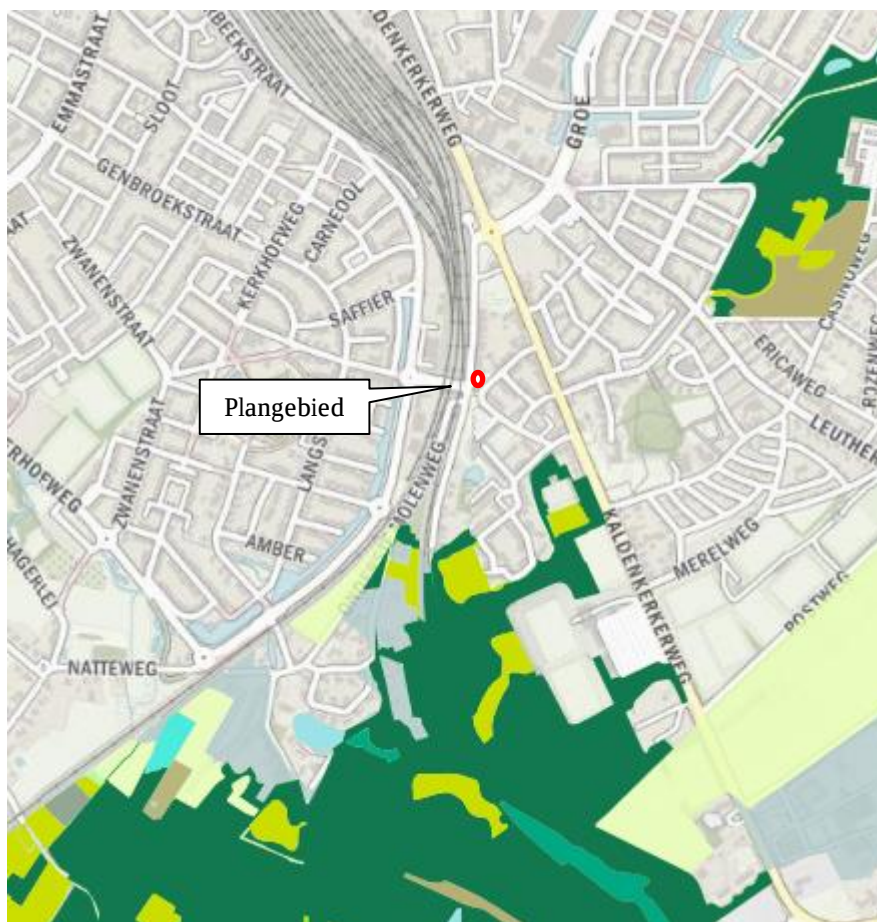
Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied in Nederland ligt op ruim 8 kilometer (zie figuur 4.3) Dit betreft het gebied Maasduinen ten noorden van de planlocatie. Het dichtstbijzijnde in Duitsland gelegen Natura 2000 gebied ligt op circa 2,5 km. Dit betreft het Vogelrichtlijngebied 'Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald u. Meinweg'.

Figuur 4.4 Begrenzing Natura 2000 gebieden. Bron: AERIUS Calculator.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk. Daarnaast heeft de Provincie beleid voor zilvergroene natuurzones en bronsgroene natuurzones. In het plangebied is geen goudgroene zone aanwezig; ook ligt het buiten de zilvergroene en de bronsgroene zones. De dichtstbijzijnde goudgroene zone 'Holtmuhle' ligt op circa 250 meter afstand ten zuiden van het plangebied. Dit betreft de natuurdoeltypen N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos en natuurdoeltype N12.02 Kruiden- en faunarijkgrasland. Zie figuur 4.4).

Figuur 4.5 ligging plangebied t.o.v. NNN gebieden (bron: <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>)

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

De gemeente Venlo is voornemens om de bestaande spoorwegovergang om te vormen tot een spoorwegonderdoorgang. Als gevolg van dit voornemen worden de woningen aan de Vierpaardjes gesloopt en mogelijk ook bedrijfsgebouwen aan de Guliksebaan en/of de Amnesty Internationalstraat. Gedurende de sloop is er sprake van enige verstoring. Het is nog onduidelijk of de bomen in de achtertuinen aan de Vierpaardjes behouden blijven.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

De effecten op beschermde soorten als gevolg van het voornemen, worden per soortgroep getoetst. Enkel de soortgroep uit Tabel 4.2 zijn relevant bevonden voor het plangebied.

Op de volgende soortgroepen wordt hieronder verder ingegaan.

- Vogels (huismus, gierzwaluw);
- Vleermuizen.

Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

In de woningen aan de Vierpaardjes zijn potentieel geschikte plekken voor nest-, en verblijfplaatsen aangetroffen voor huismussen en gierzwaluwen in de vorm van (losse) dakpannen, houten platen en betimmeringen, kieren en gaten. Huismussen zijn ten tijde van het terreinbezoek ook aangetroffen rondom de woningen. Voornoemde soorten zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1) onder de wet Natuurbescherming.

In de uitvoeringsfase gaat bij sloop van de woningen mogelijk essentieel leefgebied verloren voor deze soorten. Volgens de Wnb is onder artikel 3.1 lid 2 bepaald dat “Het verboden is opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen”.

Met het slopen van de woningen kan mogelijk een overtreding op deze bepalingen uit de Wnb worden begaan. Het is daarom belangrijk uitsluitsel te verkrijgen over het al dan niet aanwezig zijn van voornoemde soorten in de woningen. Meer duidelijkheid kan worden verkregen met een nader onderzoek.

Nader onderzoek

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is tijdig en nauwkeurig inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de bebouwing in het plangebied voor de huismus en gierzwaluw. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van het geldende soortprotocol/kennisdocument van BIJ12, 2017ab). Nader onderzoek, conform het kennisdocument (BIJ12, 2017ab), vindt in het voorjaar plaats (huismus: meerdere malen in de optimale periode 1 april – 15 mei en gierzwaluw: 1 juni – 15 juli).

Ontheffing aanvragen

Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn in de gebouwen dan dient een ontheffingsprocedure doorlopen te worden. Daadwerkelijke verblijfplaatsen mogen niet zonder ontheffing en maatregelen aangetast worden. Een dergelijke procedure kan enkel doorlopen worden als volgens het geldende protocol onderzoek is gedaan.

De sloopwerkzaamheden van de panden waar eventuele verblijfplaatsen in zitten, kunnen enkel uitgevoerd worden indien hiervoor een ontheffing Wet natuurbescherming is verleend door de Provincie Limburg. Bij een ontheffingsaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst of de soort niet onnodig wordt geschaad en of er voldoende maatregelen getroffen worden. Wanneer het bevoegd gezag akkoord is met de werkwijze omtrent de sloop en de huismus en gierzwaluw, wordt een ontheffing (vaak onder voorwaarden) verleend. Een dergelijke procedure neemt circa 20 weken in beslag. Daarboven op geldt een periode van 6 weken dat de ontheffing ter inzage ligt (en waarin bezwaar gemaakt kan worden).

Aangezien vogels vallen onder artikel 3.1 van de Wnb kan een ontheffing enkel verleend worden indien wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (Wnb artikel 3.3, lid 4):

- a: er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b: zij is nodig in een van in de wet genoemde belangen uit artikel 3.3;
- c: er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Ad a: Aangezien de voorgenomen ontwikkeling locatie specifiek is en het resultaat is van een uitgebreid voortraject waarbij na verschillende afwegingen voorliggend plan tot stand is gekomen, is er geen andere bevredigende oplossing voorhanden.

Ad b: Wat betreft het belang zal de ontwikkeling naar verwachting aanspraak kunnen maken op belang 1; “in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid ”

Het voornemen is van groot openbaar belang voor redenen van openbare veiligheid.

Ad c: Er kan, door het treffen van maatregelen, worden voorkomen dat sprake is van een afbreuk aan de staat van instandhouding. De te treffen maatregelen bestaan (bij aanwezigheid van de soort(en)) uit het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen en het werken buiten de kwetsbare seizoenen.

Het bovenstaande in acht nemend is de conclusie dat voldaan kan worden aan de criteria om een ontheffing te verlenen zodat de potentiële aanwezigheid van verblijfplaatsen voor de vogels geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

5.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.5) en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In de woningen aan de Vierpaardjes is niet zonder nader onderzoek uit te sluiten of deze gebruikt worden als beschermde verblijfplaatsen. Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn in de gebouwen en deze worden gesloopt, verliezen de gebouwen hun functie voor de vleermuizen. Een dergelijke aantasting, verstoring en vernietiging is in strijd met de Wet natuurbescherming (artikel 3.5, lid 4).

Nader onderzoek

Om te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de bebouwing in het plangebied voor de vleermuizen. Dit dient onderzocht te worden aan de hand van het meest recente vleermuisprotocol uit 2017. Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied tussen de circa vier en zes keer verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen mei en oktober) te bezoeken. Enkele bezoeken zijn nodig in de periode mei – augustus én enkele bezoeken zijn noodzakelijk in de periode augustus – september/oktober.

De (potentiële) verblijfplaatsen mogen in de regel van de Wet natuurbescherming niet zonder inzicht in het gebruik aangetast worden.

Ontheffing aanvragen

Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn in de gebouwen dan dient een ontheffingsprocedure doorlopen te worden. Daadwerkelijke verblijfplaatsen mogen niet zonder ontheffing en maatregelen aangetast worden. Een dergelijke procedure kan enkel doorlopen worden als volgens het geldende vleermuisprotocol onderzoek is gedaan.

De werkzaamheden aan de panden waar eventuele vleermuisverblijfplaatsen in zitten, kunnen enkel uitgevoerd worden indien hiervoor een ontheffing Wet natuurbescherming is verleend door de Provincie Limburg. Bij een ontheffingsaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst of de soort niet onnodig wordt geschaad en of er voldoende maatregelen getroffen worden. Wanneer het bevoegd gezag akkoord is met de werkwijze omtrent de sloop en vleermuizen, wordt een ontheffing (vaak onder voorwaarden) verleend. Een dergelijke procedure neemt circa 20 weken in beslag. Daarboven op komt een periode van 6 weken waarin de ontheffing ter inzage ligt en waarin bezwaar gemaakt kan worden.

Aangezien vleermuizen vallen onder artikel 3.5 van de Wnb kan een ontheffing enkel verleend worden indien wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (Wnb artikel 3.8, lid 5):

- a: er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b: zij is nodig in een van in de wet genoemde belangen uit artikel 3.8;
- c: er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Ad a: Aangezien de voorgenomen ontwikkeling locatie specifiek is en het resultaat is van een

uitgebreid voortraject waarbij na verschillende afwegingen voorliggend plan tot stand is gekomen, is er geen andere bevredigende oplossing voorhanden.

Ad b: Wat betreft het belang zal de ontwikkeling aanspraak kunnen maken op belang 3; “in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten” Het voornemen is namelijk van groot openbaar belang voor redenen van openbare veiligheid.

Ad c: Er kan, door het treffen van maatregelen, worden voorkomen dat sprake is van een afbreuk aan de staat van instandhouding.

De te treffen maatregelen bestaan (bij aanwezigheid van de soort(en)) onder andere uit het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen en het werken buiten de kwetsbare seizoenen.

Het bovenstaande in acht nemend is de conclusie dat voldaan kan worden aan de criteria om een ontheffing te verlenen zodat de potentiële aanwezigheid van verblijfplaatsen voor de vleermuizen geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Op circa 2,5 km van het plangebied ligt het Duitse Habitatrichtlijngebied Krickenbecker Seen en de Kleine Wittsee en het Vogelrichtlijngebied 'Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald und Meinweg'. Het gebied ligt buiten het invloedsgebied van het plan wat betreft alle storingsfactoren (zoals verdroging of geluid- en lichtverstoring). In het gebied bevinden zich voedselarme, stikstofgevoelige natuurwaarden. In Duitsland wordt echter voor stikstofdepositie een drempelwaarde van 7,14 mol/ha/jaar aangehouden. Als de door een Nederlands project te veroorzaken stikstofdepositie lager dan of gelijk aan deze drempelwaarde is, zal er geen sprake zijn van significant negatieve effecten op Duitse Natura 2000-gebieden. Gezien het plan alleen tijdelijk leidt tot een stikstofeffect, namelijk in de aanlegfase, en er in de gebruiksfase geen verandering is in de verkeersintensiteiten en dus in de stikstofdepositie is een bijdrage boven de drempelwaarde uit te sluiten. De Nederlandse stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand (8 km) en bevinden zich daardoor buiten het invloedsgebied ten aanzien van alle storingsfactoren.

5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

6 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

BLJ12, 2017. Kennisdocument 006 Gierzwaluw

BLJ12, 2017. Kennisdocument 009 Huismus

BLJ12, 2017. Kennisdocument 019 Steenuil

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

NDFP

AERIUS

Floron

Vogelbescherming

Streetsmart

Interactieve Atlas van de provincie Limburg

Vogelbescherming

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebiedplangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'hee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaart
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laativlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoen		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavilinder		Grote bosmuis
	Pimperlauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbosparelmoervlinder		Konijn*
Reptielen	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparelmoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
Libellen	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout		Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel	Kevers	Vliegend hert
	Speerwaterjuffer		

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjegtiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten (andere soorten) meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten (andere soorten) welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

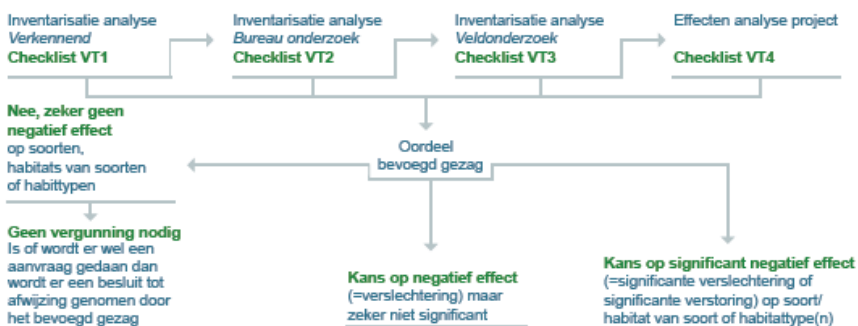
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

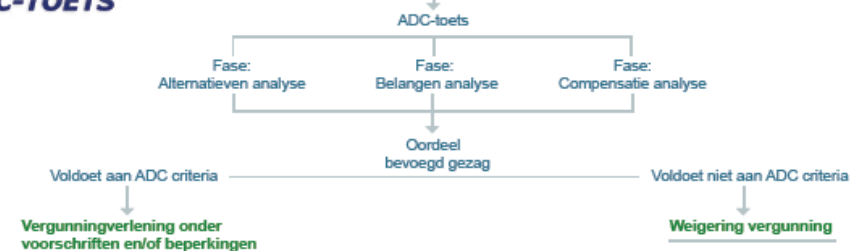
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 (0)650059691
E. armando.aerts@anteagroup.com

www.anteagroup.nl